

25.11.2024

POL-2024-169350

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

HE 173/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Poliisihallituksen asiantuntijalausunto

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Poliisihallituksen asiantuntijan kirjallista asiantuntijalausuntoa liittyen hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta (HE 173/2024 vp).

1 Tausta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi alkoholilakia siten, että mahdollistettaisiin alkoholiyhtiö Alko Oy:lle sekä toimijoille, joilla on alkoholijuomien vähittäismyyntilupa, alkoholijuomien verkkokauppa sekä muut jakeluun ja noutoon perustuvat vähittäismyyntikonseptit, kuten alkoholijuomien toimitus. Ehdotuksen mukaan muutokset toteutettaisiin ikärajavalvonta turvaten.

Hallituksen esitysluonnos oli lausuntokierroksella 5.7.-30.8.2024. Poliisihallitus on tuolloin lausunut esityksestä ja ministeriö on tehnyt nyt käsiteltävänä olevaan esitykseen tarvittaviksi katsomansa Poliisihallituksen esittämät muutokset. Tässä asiantuntijalausunnossa lausutaan esityksen kokonaisuudesta, ja sen mahdollisista vaikutuksista poliisitoimintaan.

2 Poliisihallituksen asiantuntijalausunto perusteluineen

Alkoholijuomien kuljetus ja myynti julkisille paikoille tulisi Poliisihallituksen asiantuntijanäkemyksen mukaan olla kiellettyä. Alkoholin toimittamisen ja myymisen salliminen esimerkiksi puistoihin tms. julkisille alueille, todennäköisesti aiheuttaisi järjestyshäiriöitä ja jopa rikoksia, jotka tulisivat työllistämään poliisia jatkossa.

Lisäksi tulisi säätää siitä, että alkoholin oston ja sen toimittamisen välissä, myös yksityisille paikoille, tulisi olla vähintäänkin useiden tuntien ajanjakso, jolla välttyttäisiin tilanteilta, joissa on tarkoitus saada vain nopeasti lisää nautittavaa humalahakuisen juomiseen.

Toimitettavien alkoholijuomien vastaanottajan ja tosiasiallisen tilaajan ikä sekä humalatila tulisi pystyä selvittämään, eikä tähän esitetty koulutus kuljetusta toimittaville henkilöille riitä varmistamaan lain tarkoitusta ja sen noudattamista. Nämä ovat vaikeita tilanteita jopa kauppojen kassoilla nykyiselläänkin.

Alkoholin toimittajalla ei tosiasiallisesti olisi mahdollisuutta alkoholin tilaamiseen ja sen maksaneen vastaanottajan kotiovelle todeta, että alkoholia ei voi luovuttaa vastaanottajan päihtymyksen vuoksi.

Näissä tilanteissa väkivallan uhka alkoholin toimittajaa kohtaan olisi ilmeinen. Alkoholin palauttaminen myyjään tiloihin on kuljetusta toimittavan henkilön näkökulmasta todennäköisesti vähintäänkin hankalaa, eikä se varmasti puolla sitä, että alkoholi jätetään luovuttamatta vastaanottajalle, vaikka laki näin edellyttäisikin.

Kotiväkivaltatilanteisiin liittyy lähes poikkeuksetta päihteet, yleisimpänä juuri alkoholi. Poliisi vierailee päivittäin kodeissa, joissa alkoholi on ongelma. On suuri vaara, että näiden kotien määrä tulee entisestään kasvaamaan, jos alkoholia voi tilata kotiin käytännössä ilman kontrollia.

3 Lopuksi

Alkoholilain tarkoituksena on vähentää alkoholipitoisten aineiden kulutusta rajoittamalla ja valvomalla niihin liittyvää elinkeinotoimintaa alkoholin käyttäjilleen, muille ihmisille ja koko yhteiskunnalle aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi. Nyt esitetyn kaltaisella lakimuutoksella on todennäköisesti käymässä juuri päinvastoin. Rikosten ja häiriöiden määrän kasvu niin yksityisillä kuin julkisillakin paikoilla tämän lakimuutoksen myötä on todennäköistä. Tähän kiinnitetään huomioita myös hallituksen esityksen perusteissa.

Esitetyillä lakimuutoksilla voisi olla jopa merkittäviä seuraamuksia poliisin työhön. Sekä julkisten paikkojen että yksityisten paikkojen häiriöt ja rikokset todennäköisesti lisääntyisivät helpommin saatavilla olevan alkoholin vuoksi.

On epätodennäköistä, että toiminnassa mukana olevien koulutuksella esitetyt lakimuutokset saataisiin toimimaan niin, että alkoholin toimittaminen olisi kaikkien siihen liittyvien yksityiskohtien ja alkoholilain perimmäisen tarkoituksen näkökulmasta ongelmaton. Poliisin tehtäväksi jää näiden ongelmien selvittely, yhdessä muiden viranomaisten kanssa.

Poliisitarkastaja

Tuomo Korhonen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 25.11.2024 klo 14:57. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-
mosta.

Jakelu

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta, StV@eduskunta.fi

Tiedoksi

Poliisihallituksen esikunta
Poliisilakimies Visa Weckström